

# Flora en fauna quickscan 1<sup>e</sup>

## Kruisweg 19 te Oud-Beijerland

---

Rapportnr.  
Auteurs  
Opdrachtgever

Contactpersoon  
Datum uitgave

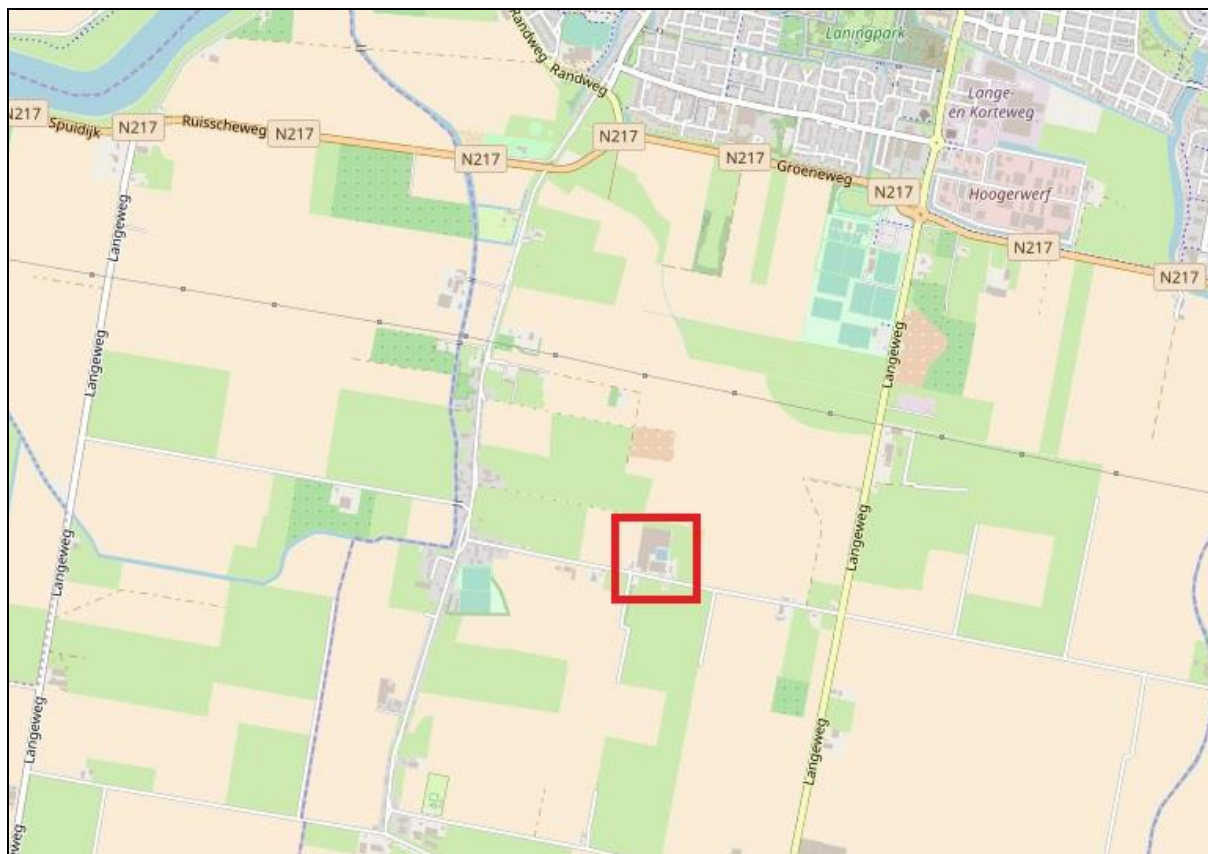
2018-N07  
E. van Doorn & S. D. Elzerman  
Van Gelder  
agrarisch & landelijk vastgoed  
Dhr. T. van Gelder  
24 april 2018



## Flora en fauna quickscan 1<sup>e</sup> Kruisweg 19 te Oud-Beijerland

### Aanleiding

Voor de herontwikkeling van een glastuinbouwbedrijf in de gemeente Oud-Beijerland, provincie Zuid-Holland, is een bestemmingsplanwijziging nodig. Het plangebied bevindt zich aan de 1<sup>e</sup> Kruisweg 19 te Oud-Beijerland ten oosten van het buurtschap Zinkweg (Figuur 1). Het plangebied bestaat uit kadastraal perceel Oud-Beijerland G78. Dit perceel zal gesplitst worden in twee percelen met een woonbestemming. De bestaande woning (kadastraal perceel G79) blijft voorlopig nog bewoond, maar zal op termijn gesloopt worden en plaats maken voor een derde woning op een derde perceel.



**Figuur 1.** De ligging van het plangebied aan de 1<sup>e</sup> Kruisweg is aangegeven met een rood kader.

### Methodiek

De quickscan richt zich op de beschermde soorten van de Wet natuurbescherming (Wnb) die sinds 1 januari 2017 van kracht is. Het gaat hierbij met name om de soorten van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot een ontheffingsaanvraag.

De soorten, die op basis van art. 3.10 van de Wnb beschermd worden, vallen ook binnen de quickscan. Voor deze soorten is op basis van provinciale vrijstellingsbesluiten in veel gevallen geen ontheffing vereist, maar dient wel zorgvuldig gehandeld te worden.

In veel gevallen kan op basis van de quickscan de aanwezigheid van beschermde flora en fauna worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter mogelijk zijn dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde soort te kunnen bepalen.

De flora en fauna quickscan bestaat uit een bureauonderzoek aangevuld met een veldbezoek. Op basis van de beschikbare gegevens uit openbare bronnen met natuurgegevens en (online) verspreidingsatlassen (o.a. FLORON, 2018; Broekhuizen *et al.*, 2016; SOVON, 2002) is een beeld verkregen van het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving.

Vervolgens is het plangebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde en kenmerkende soorten. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant of dier wordt hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Het veldbezoek is uitgevoerd op 21 maart 2018. De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om een beeld te krijgen van de situatie (bewolkingsgraad 6/8, 7°C en 3Bft. West).

## Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. Hieronder is een overzicht gegeven van de Zorgplicht en verbodsbepalingen in de nieuwe wet.

De Wnb verschilt van de oude wetten in de formulering van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen. Daarnaast verschilt de lijst van beschermde soorten dieren en planten van de Flora- en faunawet.

### *Algemene Zorgplicht (Art. 1.11)*

In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een algemene Zorgplicht. De Wnb richt zich op de bescherming van soorten en gebieden. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:*
  - *dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
  - *indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
  - *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

### *Verbodsbepalingen (Art. 3.1 t/m 3.10)*

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen.

Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom wordt vaak vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht door een ecologisch adviseur. Hiermee wordt niet alleen de aanwezigheid van een soort binnen het plangebied bepaald, maar ook het gebiedsgebruik en daarmee het effect van de activiteiten.

In de Wnb zijn de verbodsbepalingen gekoppeld aan de verschillende beschermde soorten vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en internationale verdragen. De verbodsbepalingen, die in het kader van een flora en fauna quickscan van belang zijn, worden besproken in Artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb:

| Artikel     | Verbodsbepalingen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.1</b>  | Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden, te vangen en te verstoren. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, weg te nemen, rapen en onder zicht te hebben. <i>(Soorten genoemd in de Vogelrichtlijn)</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>3.5</b>  | Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren.<br>Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen.<br>Het is verboden de voortplantingsplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.<br>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.<br><i>(Soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)</i> |
| <b>3.10</b> | Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden, te vangen, de vaste verblijf- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.<br>Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen, of te vernielen.<br><i>(Aangewezen soorten in de bijlage, onderdeel A &amp; B van de Wet natuurbescherming)</i>                                                                                                                                                      |

De Wnb deelt beschermde flora en fauna in drie groepen in:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (Vogelrichtlijn).
- Alle internationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn).
- Alle nationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage A & B van Wnb).
- Bij de laatste twee punten gaat het om de bescherming van verschillende inheemse soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, sporenplanten en vaatplanten in Nederland.

De drie gedefinieerde groepen hebben hetzelfde beschermingsniveau in de Wnb. Het is noodzakelijk om voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden een ontheffing aan te vragen indien beschermde flora en/of fauna in het plangebied aangetroffen of aangetoond is.

#### *Vogels*

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen veel activiteiten minder problemen geven voor de meeste vogelsoorten. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht. Deze lijst is samengesteld onder de voormalige Flora- en faunawet, maar blijft (voorlopig) van toepassing binnen de huidige natuurwetgeving.

#### *Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen dieren*

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de functionele omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

#### *Vrijstellingsregeling van de verboden*

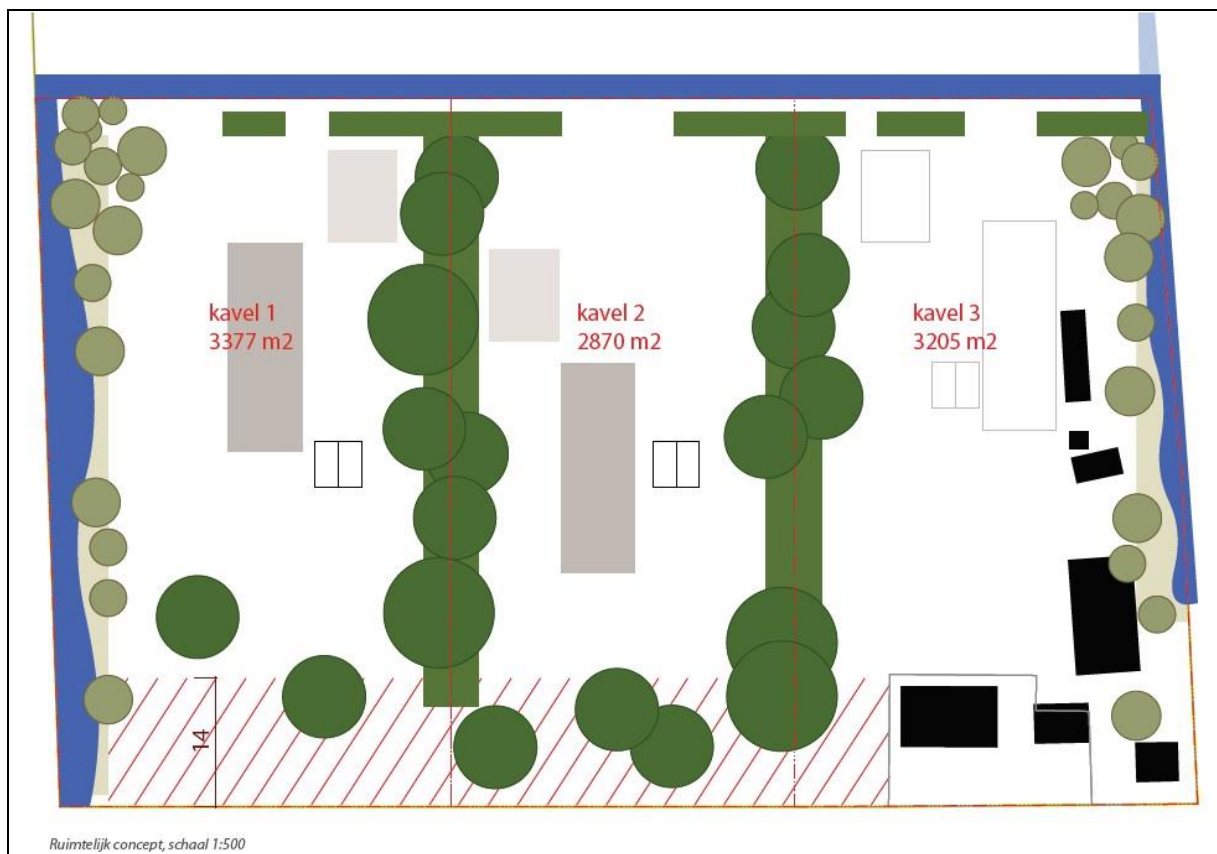
Voor internationaal en nationaal beschermde soorten geldt in sommige gevallen een algemene vrijstelling voor werkzaamheden. Iedere provincie heeft apart bepaald welke flora en fauna valt onder deze vrijstellingsregeling (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Wnb van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

## Toekomstige inrichting

Het plangebied wordt opgedeeld in drie woonkavels. Voor de toekomstige inrichting van het plangebied zijn landschappelijke randvoorwaarden opgesteld. Hierbij geldt onder andere dat per kavel 1000 m<sup>3</sup> bebouwing met parkeergelegenheid op eigen terrein mogelijk is. De kavels worden van elkaar gescheiden door windsingels van ca. 6 meter breed, waarbij gebruik gemaakt wordt van inheemse en streekeigen bomen en heesters. Langs de noordzijde komt een smallere windsingel (tenminste 2 meter breed). De watergangen rondom het plangebied worden verbreed en krijgen natuurvriendelijke oevers aan de zijde van het plangebied. Op basis van de randvoorwaarden is een concept inrichtingsschets gemaakt (Figuur 2). De inrichting van kavel 3 vindt plaats op een later te bepalen moment.



**Figuur 2.** Concept inrichtingsschets van de toekomstige situatie. Bij kavel 3 is de bestaande bebouwing in het zwart weergegeven (bron: ArsVirens).

## Resultaten

Het plangebied aan de 1<sup>e</sup> Kruisweg 19 is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.



**Figuur 3.** Satellietfoto van het plangebied aan de 1<sup>e</sup> Kruisweg 19, gemeente Oud-Beijerland.

### **Beschrijving plangebied**

Het plangebied ligt in het agrarisch gebied van Oud-Beijerland, ten oosten van het buurtschap Zinkweg (Figuur 1). De omgeving wordt gekenmerkt door het open polderlandschap van de Hoeksche Waard. Akkers omsluiten het plangebied. Langs de 1<sup>e</sup> Kruisweg staan een aantal woningen. Deze weg ligt ten zuiden van het plangebied (Figuur 3).

Het plangebied bestaat voor het grootste gedeelte uit een kassencomplex met waterbergingsbassin (Figuur 5). De kassen bestaan uit betonnen vloerdelen, een stalen constructie met glazen ruiten en daken. Rond het waterbassin is een ongemaaid strook met ruigtekruiden, die ten tijde van het veldbezoek een dorre aanblik gaf (Figuur 6). De kassen zijn omsloten door een grasstrook en afwateringssloot aan de noord-, west- en oostkant. De grasstrook en slootranden worden jaarlijks gemaaid. Aan de noordkant van de kassen ligt een brede groenstrook met ruigtekruiden (Figuur 4). De kassen zijn momenteel in gebruik voor het telen van komkommers. Er is gekozen om de kassen nog één seizoen in gebruik te nemen voor commerciële productie van komkommers (Figuur 7). Aan de zuidkant van de kassen, tussen kassen en de 1ste Kruisweg, wordt een strook grond gebruikt als moestuin (Figuur 5).



**Figuur 4.** De groenstrook langs de noordkant van de kassen.



**Figuur 5.** Aanzicht deel van de kassen en moestuin vanaf de 1<sup>e</sup> Kruisweg.



**Figuur 6.** Een veld uitgebloeide ruigtekruiden achter het waterbassin.



**Figuur 7.** Kweek van komkommers in de kassen.

In de zuidoosthoek van het plangebied ligt een jaren-60 semibungalow met een drietal houten schuren en twee duiventillen (rechtsonder op Figuur 3). De woning heeft bakstenen muren en een zadeldak met keramische dakpannen (Figuur 10). Langs het huis loopt een kleine tuin met jaarrond groenblijvende bomen en struiken. De schuren zijn opgetrokken uit hout en hebben golfplaten daken (Figuur 8). De houten duiventillen hebben een dak van dakpannen (Figuur 9). Rondom het plangebied zijn aan de west-, noord- en oostzijde watergangen aanwezig.



**Figuur 8.** De schuur van hout en een golfplaten dak achter de kassen.



**Figuur 9.** Het gebouw met de houten duiventillen naast de kassen.

## Aangetroffen (beschermde) soorten

### Vogels – jaarrond beschermde soorten

Het broedseizoen was ten tijde van het veldbezoek net begonnen. Jaarrond beschermde vogels hebben allen bomen of gebouwen nodig om te kunnen nestelen.

Onder andere Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus* zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat voor werkzaamheden, die de nestplaatsen en directe omgeving raken, een ontheffing nodig is. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kon niet van te voren uitgesloten worden. De Huismus is een algemene broedvogel in het agrarisch gebied in de Hoeksche Waard (Luitwieler *et al.*, 1999). Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat de Huismussen foerageren in de tuinen van de woningen langs de 1<sup>e</sup> Kruisweg. Deze tuinen zijn groen met veel bomen en struiken waarin Huismussen kunnen schuilen. Er zijn geen Huismussen waargenomen in de kassen. Aangenomen kan worden dat de kassen geen geschikte broedplaats zijn voor Huismussen. Hier zijn geen besloten binnenruimtes waar ze kunnen nestelen. Ook de schuren bieden geen mogelijkheid voor een nestplaats. De golfplaten en dakpannen van deze gebouwen sluiten naadloos aan. Huismussen kiezen hun broedplaatsen onder dakpannen (SOVON, 2002). Tijdens het veldbezoek zat een mannetje op de dakrand van de woning binnen het plangebied te zingen (Figuur 11). Op deze plaats liggen de dakpannen enigszins scheef en kunnen Huismussen makkelijk onder de dakpannen komen. Het baltsgedrag van de vogel wijst op een nestplaats onder de dakpannen van de woning binnen het plangebied. Net buiten het plangebied is een groep van acht Huismussen waargenomen in de struiken van een woning ten zuiden van de 1<sup>e</sup> Kruisweg. Deze kleine groep vloog heen en weer tussen de dakrand van de woning, het groen in de voortuin en de struiken in de voortuin van de woning ten zuiden van de weg. De struiken in de tuin van de woning zijn ook jaarrond beschermd, omdat deze een belangrijk onderdeel vormen van de functionele omgeving van het nest (BIJ12, 2017b). Zonder geschikte schuilplekken binnen de broedterritoria van de Huismus kan niet succesvol gebroed worden. Dat betekent dat voor het verwijderen van de struiken ook een ontheffing nodig is.

De Gierzwaluw is een minder algemene broedvogel op de Hoeksche Waard (Sovon, 2018a). De kolonies zijn in de dorpskernen op het eiland te vinden (Luitwieler *et al.*, 1999). Gierzwaluwen nestelen vaak onder de overhangende dakpannen aan de kopgevels en maken gebruik van niet goed aansluitende dakpannen op het hellend dakvlak. Tijdens het veldbezoek waren de Gierzwaluwen in hun overwinteringsgebied in Afrika. Er is gekeken naar sporen van Gierzwaluwen en ruimte om onder de dakpannen te komen. De Huismussen maken reeds gebruik van het gedeelte van het dak waarop de dakpannen scheef liggen. Gierzwaluwen zullen hier niet snel bij gaan broeden. Daarnaast is er een overstek aan de kopgevels waardoor Gierzwaluwen niet onder de dakpannen kunnen komen. De dakpannen op de duiventillen liggen nestjes recht en geven geen toegang tot het dakbeschoot (Figuur 9). Het dak van de andere schuur is ongeschikt (Figuur 8). Per saldo is er dus geen ruimte voor Gierzwaluwen om tot broeden te komen binnen het plangebied.

Voor de overige jaarrond beschermde vogels is het plangebied ongeschikt. De gebouwen bieden geen geschikte broedgelegenheid voor de beschermde uilen. Bomen ontbreken in het plangebied, dus vogels die een boomnest gebruiken kunnen worden uitgesloten.



**Figuur 10.** De woning langs de 1<sup>e</sup> Kruisweg.



**Figuur 11.** In de rode cirkel zit een mannetje Huismus te zingen op de dakrand.

#### *Vogels – overige soorten*

Naast de jaarrond beschermde soorten zijn tijdens het veldbezoek de volgende algemeen voorkomende vogels waargenomen Witte kwikstaart *Motacilla alba*, Koolmees *Parus major* en Merel *Turdus merula*. De Witte kwikstaart broedt in de kassen op het moment dat deze in gebruik zijn (*pers. med.* initiatiefnemer). Ze maken een nestje onderaan de komkommerplant en foerageren op insecten in de kassen. Zodra de kassen buiten gebruik zijn, verdwijnen ook de Witte kwikstaarten. Ze vormen een natuurlijke plaagdierenbestrijding. Merel en Koolmees zijn foeragerend waargenomen in de moestuin. Een Merel maakt zijn nest in struiken en bomen. De koolmees broedt in holtes van bomen en nestkastjes.

Bij het verwijderen van de kassen moet rekening gehouden worden met het broedseizoen van de Witte kwikstaart, omdat de huidige komkommerteelt de kassen geschikt maakt als broedlocatie. Voor het geval een deel van tuin met struiken verdwijnt tijdens het slopen van de kassen is het belangrijk om te bekijken wanneer de beste tijd is om de beplanting te verwijderen. Het broedseizoen duurt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar is soortspecifiek. In deze periode is het verboden om opzettelijk vogels, hun eieren en hun nesten te verstoren en te vernielen (Art. 3.1). Het verwijderen of snoeien van struiken is daarom niet toegestaan indien hier op dat moment gebroed wordt, ongeacht welke inheemse soort het betreft.

#### *Zoogdieren*

De verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden van alle vleermuizen in Nederland zijn beschermd. Gedurende het jaar maken vleermuizen gebruik van verschillende verblijfplaatsen. Een boom of gebouw kan deze functie vervullen (Limpens *et al.*, 1997). Uit de literatuur was onder andere het voorkomen van de strikt beschermde Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* uit de omgeving bekend (Broekhuizen *et al.*, 2016). Het voorkomen van deze soort binnen het plangebied kon niet voorafgaand aan het veldbezoek worden uitgesloten. Veel vleermuissoorten maken gebruik van lintvormige elementen in het landschap om zich te oriënteren. Ze benutten beschutte trajecten om de foerageergebieden te bereiken. Ze vliegen bij voorkeur uit de wind en uit het licht (straatverlichting, verlichting van gebouwen, enz.). Veelal wordt langs deze structuren ook gefoerageerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om bomenrijen, watergangen met opgaande begroeiing en groene erfafscheidingen (Bij12, 2017a).

Het plangebied ligt samen met een cluster woningen in een vlakke polder met open stukken tussen woningen met groene tuinen. Vanuit het plangebied lopen geen bomenrijen, dijklichamen of watergangen met opgaande begroeiing die aansluiten op mogelijke foerageergebieden. Daarnaast is de 1<sup>e</sup> Kruisweg verlicht en minder geschikt als foerageer- of vaste vliegroute voor vleermuizen. Dit maakt dat het plangebied redelijk geïsoleerd ligt voor vleermuizen om deze te bereiken of te verlaten, maar op basis van deze kennis kan de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied niet geheel uitgesloten worden.



**Figuur 12.** Opening tussen de draagbalk van het dak en de muur.

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied. De kassen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat hier geen besloten donkere binnenruimtes of spouwmuren aanwezig zijn. Om die reden zijn de twee schuren, die opgetrokken zijn uit hout, ook ongeschikt als verblijfplaats. Binnen het plangebied zijn evenmin bomen met holtes aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats.

In de woning zijn twee openingen aanwezig die ruimte bieden voor een vleermuis om de spouwmuur te bereiken. Deze zitten aan de zuidwestkant van het woonhuis aan de kopgevel (Figuur 12). Dit maakt de woning geschikt voor vleermuizen. Met name voor Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Voor Laatzvlieger *Eptesicus serotinus* zit de opening te laag ten opzichte van de grond. Hoewel de geïsoleerde ligging van het plangebied in een open landschap de kans op een verblijfplaats klein maakt, kan niet geheel worden uitgesloten dat vleermuizen op enig moment in het jaar gebruik maken van de woning als verblijfplaats. Om een verblijfplaats uit te kunnen sluiten is een vleermuisonderzoek nodig. Dit is van toepassing ter voorbereiding op het moment dat de woning gesloopt wordt.

Tijdens het veldbezoek zijn geen wilde zoogdieren waargenomen in het plangebied. Het terrein is een geschikte plaats voor de Egel *Erinaceus europaeus* om te foerageren. Er staan struiken die een geschikte verblijfplaats kunnen zijn voor een Egel, maar een Egel heeft een territorium ter grootte van een voetbalveld (Broekhuizen *et al.*, 2016) en zal in dit geval in meerdere tuinen rond het plangebied verblijven. Een Egel kan in de omliggende tuinen makkelijk een geschiktere overwinteringsplaats of voortplantingslocatie vinden. Ook voor de kleine marterachtigen Wezel *Mustela nivalis* en Bunzing *Mustela putorius* is het plangebied geschikt als foerageergebied. Voortplantingsplaatsen zijn niet te verwachten, omdat niet genoeg schuilmogelijkheden, zoals houtwallen en heggen, aanwezig zijn. De ligging van het plangebied midden in het open agrarisch gebied maakt het over het algemeen voor deze soorten niet erg aantrekkelijk.

In de Wet natuurbescherming geldt voor deze soorten een algemene vrijstelling in de provincie Zuid-Holland (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). Wel geldt de algemene Zorgplicht (Art. 1.11 uit Wnb). Dit betekent dat het verwijderen van de beplanting altijd met zorg gedaan moet worden.

#### *Overige soorten*

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor de werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden.

Binnen het plangebied is geen water aanwezig dat geschikt als voortplantingsplek voor beschermde amfibieën. Het waterbassin is onbereikbaar voor vissen, omdat het niet in directe verbinding staat met de watergangen rondom het plangebied.

## Conclusie en aanbevelingen

In het kader van de omzetting van een kassencomplex naar bouwkvavels voor woningen aan de 1<sup>e</sup> Kruisweg 19 ten oosten van het buurtschap Zinkweg is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. Het betreft kadastraal percelen G78 en G79 in de gemeente Oud-Beijerland, provincie Zuid-Holland (Figuur 1). De initiatiefnemer is van plan om de kassen af te breken en mag dit compenseren met de bouw van twee woningen. De kvavels worden van elkaar gescheiden door windsingels en de watergangen aan de randen van het plangebied krijgen natuurvriendelijke oevers. Daarnaast zal de bestaande woning op een later moment in de toekomst gesloopt worden en plaatsmaken voor een derde woning (Figuur 2). Dit verkennende onderzoek was gericht op alle beschermde soorten van de Wet natuurbescherming. De flora en fauna quickscan bestond uit een bureauonderzoek en een veldbezoek. Hierbij is het voorkomen van alle beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming zo nauwkeurig mogelijk ingeschat. Dit heeft geleid tot de volgende bevindingen:

### *Vogels – Jaarrond beschermde soorten*

Binnen het plangebied kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen niet uitgesloten worden. Op de dakrand van de woning binnen het plangebied is een zingend mannetje Huismus waargenomen. De scheve dakpannen geven toegang tot het dakbeschot, waardoor Huismussen hier tot broeden kunnen komen. De kassen en schuren in het plangebied zijn ongeschikt voor jaarrond beschermde vogels. Daarnaast worden de struiken in de tuin bij de woning gebruikt als vaste rust- en schuilplaats. De struiken zijn daardoor ook jaarrond beschermd, omdat ze bijdragen aan de functionaliteit van de broedplaats (BIJ12, 2017).

Het verwijderen van de kassen en schuren heeft geen directe gevolgen voor de aangetroffen Huismus. Hier is geen ontheffing of nader onderzoek voor nodig. Voor het slopen van de woning is wel een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig. Bovendien dient het exacte aantal nesten te zijner tijd bepaald te worden.

### *Vogels – overige soorten*

In de kassen kan Witte kwikstaart broeden en in de struiken bij de woning kunnen zangvogels, zoals Merel, tot broeden komen. Het saneren van de kassen dient buiten de broedtijd van de Witte kwikstaart plaats te vinden. Deze loopt gemiddeld van half maart tot en met eind juli (Sovon, 2018b). In algemene zin moet bij de beplanting in de tuin rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedvogels. De bomen en struiken zijn geschikt als nestgelegenheid voor kleine broedvogels. Aangezien de nesten van alle inheemse broedvogels in Nederland beschermd zijn gedurende de broedtijd (Art. 3.11 uit Wnb) wordt aangeraden te werken buiten deze kwetsbare periode. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek. Het verwijderen of snoeien van struiken is daarom niet toegestaan indien hier op dat moment gebroed wordt, ongeacht welke inheemse soort het betreft.

### *Zoogdieren*

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de drie beschermde gebiedsfuncties van vleermuizen. Een vaste vliegroue of essentieel foerageergebied kan met het oog op de ligging en inrichting van het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten. De kassen en schuren zijn ongeschikt als verblijfplaats. De woning binnen het plangebied wordt geschikt geacht als verblijfplaats voor vleermuizen. Op basis van bouwkenmerken en woninginspectie is een beperkt aantal mogelijke toegangen tot de spouwmuur. De ligging midden in het open agrarisch gebied zonder verbindende landschapselementen maakt de kans hierop klein, maar niet geheel uit te sluiten. Nader onderzoek is nodig om uit te sluiten dat vleermuizen gebruik maken van deze mogelijke verblijfplaatsen. De aanwezigheid van Egel en kleine marterachtigen binnen het plangebied niet uit te sluiten, omdat deze locaties geschikt zijn als foerageergebied. Deze soorten zijn nationaal beschermd op basis van Art. 3.10 uit de Wnb, maar staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

### *Overige soortgroepen*

Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht. De aanleg van natuurvriendelijke oevers met oeverplanten vormt een verbetering voor de natuurwaarden ten opzichte van de huidige situatie.

### Aanbevelingen

- *Sanering van de kassen en schuren*  
Houdt rekening met de broedperiode van de Witte kwikstaart.
- *Sloop van de bestaande woning*  
Ter voorbereiding op de sloop van de bestaande woning dient een onderzoek naar Huismus uitgevoerd te worden. Dit is nodig om het exacte aantal nesten te bepalen. Het onderzoek moet voldoen aan de richtlijnen van het Kennisdocument (BIJ12, 2017). Het bestaat uit twee gerichte veldbezoeken tussen 1 april en 15 mei. Vervolgens dient op basis van de uitkomsten van het onderzoek een ontheffing op de Wnb aangevraagd te worden. Een ontheffing in de provincie Zuid-Holland kan aangevraagd worden bij de Omgevingsdienst Haaglanden. De wettelijke behandeltermijn voor de ontheffingsaanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid tot verlenging met 7 weken.  
Door bij de bouw van de twee nieuwe woningen rekening te houden met de Huismus kan vooruitgelopen worden op de sloop van de bestaande woning. Bij de nieuwbouw kan middels het toepassen van mussenpannen of een Vogelvide® nieuwe nestgelegenheid gecreëerd worden. Dit komt de lokale de populatie Huismussen ten goede. Bovendien biedt het alternatieve broedgelegenheid voor het moment dat het bestaande woonhuis gesloopt wordt. Gezien het feit dat een dergelijke maatregel ook vereist wordt voor een ontheffing helpt het creëren van broedgelegenheid in de nieuwbouw de proceduredtijd te verkorten. Hetzelfde geldt voor het aanplanten van de windsingels. Kies hier (deels) voor struiken die als schuilplaats kunnen dienen voor Huismussen.  
Om zekerheid te krijgen over de aanwezigheid van vleermuizen wordt aangeraden een jaarrond uit te voeren. Een vleermuisonderzoek moet voldoen aan de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, 2017). Op basis van tenminste vier onderzoeksrondes tussen half mei en begin oktober, waarvan twee in voorjaar-zomer en twee in de nazomer/herfst, kan dit worden uitgevoerd.
- *Verwijderen beplanting bij de woning*  
De struiken bij de woning worden gebruikt als vast rust- en schuilplaats door Huismussen en zijn dus jaarrond beschermd. Zie bovenstaande punt voor nadere toelichting.  
Bij het verwijderen van de beplanting moet rekening gehouden worden met broedvogels en de algemene Zorgplicht ten aanzien van landgebonden zoogdieren. Deze kunnen zich hier verschuilen. Geef de aanwezige dieren de mogelijkheid om te vluchten of verplaats de dieren zorgvuldig naar een geschikte plaats elders in de omgeving.

## Literatuur

BIJ12. 2017a. *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017b. *Kennisdocument Huismus *Passer domesticus**. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

FLORON. 2018. *NDFF Verspreidingsatlas planten*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>, geraadpleegd op 21 maart 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. *Vogels van de Hoeksche Waard*. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016. *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*. Provinciaal Blad Nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Sovon. 2018a. *Voorlopige verspreidingskaart Gierzwaluw broedseizoen*. Verkregen via <http://www.vogelatlas.nl/atlas/soorten/deel/B>, geraadpleegd op 18 april 2018. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Sovon. 2018b. *Vogelinfo – Witte kwikstaart*. Verkregen via <https://www.sovon.nl/nl/soort/10201>. Geraadpleegd op 21 april 2018. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging. 2017. *Vleermuisprotocol 2017*. Versie maart 2017. Netwerk Groene Bureaus/Zoogdiervereniging, Odijk/Nijmegen.

## Flora en fauna quickscan 1<sup>e</sup> Kruisweg 19 te Oud-Beijerland

Status uitgave    Definitief  
Rapport nr.        2018-N07  
Auteurs            Evelien van Doorn (Nature4All) & Sander D. Elzerman (Elzerman Ecologisch Advies)  
Datum uitgave    24 april 2018

Foto's              Evelien van Doorn  
Kaartmateriaal    Google Earth 2018, OpenStreetMap-auteurs 2018 (CC BY-SA)

Projectnr.          2018016  
Opdrachtgever    Van Gelder agrarisch & landelijk vastgoed  
Contactpersoon    Theo van Gelder

© Elzerman Ecologisch Advies  
Leeuwerik 20  
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.